

„MUZIKA NEJPŘIROZENĚJŠÍ NÁM JEST“

Jan Amos Komenský

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
MATEŘSKÉ ŠKOLY JUÁREZOVA

Platnost dokumentu od 1. 9. 2022

Účinnost od 1. 9. 2022

Č.j. 129 /2022

Zpracovala ředitelka Mateřské školy Juárezova
Připomínkovaly učitelky Mateřské školy Juárezova

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	4
PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	7
Životospráva	8
Psychosociální podmínky	9
Organizační zajištění	9
Řízení mateřské školy.....	9
Personální zajištění	10
Spolupráce s rodiči.....	10
Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	10
Vzdělávání dětí nadaných.....	11
Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	11
Vzdělávání dětí 2-3 letých	11
Vnitřní režim školy	12
Rytmus dne = denní režim /variabilní/.....	12
Odpočinek dětí.....	13
Doplňkové aktivity	13
VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	14
Názvy integrovaných bloků	14
Plánování vzdělávacího procesu	14
Vstupní diagnostika skupiny	14
Týdenní plány	15
Reflexe.....	15
Denní program.....	15
Páteční program	16
Předškolní příprava	16
Tralalala pro radost, všude je tu místa dost	17
Pod naším okýnkem rostou tam dvě růže, pod naším okýnkem roste tam štěp.....	20
Bude zima, bude mráz, kam se, ptáčku, kam schováš?	24
Vrby se nám zelenají	28
Louka voní, den je svěží, každou nožkou hříbě běží	31
Evaluace	35
Zdroje	36

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP PV:Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Mateřské školy Juárezova
„Muzika nejpřirozenější nám jest.“

Název školy: Mateřská škola Juárezova, příspěvková organizace

Sídlo - adresa školy: Českomalínská 1037/24, 160 00 Praha 6 – Bubeneč

Kontakty: Telefon: 233 320 306

e-mail: ms.juarezova@msjuarezova.cz

Statutární zástupce - ředitelka: Bc. Magda Hejtmánková

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Městská část Praha 6 se sídlem Čs. armády 23/601, 160 52 Praha 6 – Bubeneč

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Čtyřtřídní mateřská škola s kapacitou 96 dětí. Mateřská škola je umístěná v klidné vilové zástavbě v těsné blízkosti Stromovky. V roce 2001 prošla škola rozsáhlou rekonstrukcí spojenou s nadstavbou, kdy byla původní dvoutřídní MŠ kapacitně rozšířena na čtyřtřídní. Škola je obklopena travnatou zahradou, na níž jsou vzrostlé ovocné a okrasné stromy, keře a herní areál pro děti. Členitý terén zahrady umožňuje využití i v zimním období pro sáňkování a bobování.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

„Muzika nejpřirozenější nám jest“

Dítě vedeme k vědomí, že život je RYTMUS s dynamikou, tempem, melodií, písni = příběhem.

Toto vše děláme:

1. v ČASE
  - po dobu docházky dítěte do mateřské školy
2. na daném MÍSTĚ
  - v mateřské škole, v zahradě, u Stromovky, ve čtvrti Bubeneč, v Praze, v ČR
3. v určitém SPOLEČENSTVÍ LIDÍ
  - rodina, vrstevníci, učitelky, paní kuchařky, paní uklízečky + rodiče kamarádů

S ohledem na individuální a věkové zvláštnosti vedeme děti k PROŽÍVÁNÍ. Na konci předškolního vzdělávání děti získají

- úctu k sobě samému, ale i k okolí
- schopnost naslouchat a mít respekt k pravidlům a řádu
- správné hygienické a společenské návyky
- povědomí o základních věcech ve svém okolí
- schopnost dorozumět se s dospělými i vrstevníky
- chuť i touhu poznávat, objevovat, hrát si, zpívat, malovat,...

A to vše lze sdílet s ostatními.

Výchovně vzdělávací program je zaměřen na **ELEMENTÁRNÍ MUZICÍROVÁNÍ**.

Elementární hudba není nikdy hudba samotná, je spojena s pohybem, tancem a řečí. Je to hudba, která se musí provádět, do které je dítě zapojeno jako spoluhráč nikoliv jako posluchač. Je zemitá, přírodní, tělesná, PRO KAŽDÉHO NAUČITELNÁ, umožňující prožitek a dítěti přiměřená.

Zpěv, rytmizace a tanec jsou pevně zakotveny v každodenních činnostech a propojují všechny slavnosti v průběhu roku.

PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

První léta života dítěte jsou velmi významná pro celý jeho další život. Tvoří se základní vtisky pro přijímání sebe sama, pro přijímání světa. Důležitým úkolem mateřské školy je umožnit dítěti najít si své místo ve společenství, kde je již samo za sebe. Děti jsou vedeny k tomu, aby se naučily prosadit, domluvit, ale i ustoupit.

Ke správnému vývoji dítě potřebuje být syceno příjemnými pocity a prožitky a mít naplněny základní sociální potřeby.

Prožitky může získat přes čtyři základní kanály:

1. Tělo

- Dítě je hlazeno, mazleno, dotýkáno. Tím se upevňuje jeho tělesné schéma, hranice – je mu v těle dobře
- **V MŠ** používáme podpůrné doteky a podpůrné uvolňovací cviky.

2. Emoce

- Emocní přijetí, emoční vřelost, uvědomování si, že k někomu patřím a někdo patří k mé osobě.
- Jde o vnitřní pocit, že mě máš rád(a) mamí, tati.
- **V MŠ** potvrzujeme úspěšnost dítěte jeho vlastními slovy, pomáháme dítěti vyjadřovat emoce, potvrzujeme jeho emoce, nehodnotíme formou „to je špatné, to je dobré“

3. Rozum

- Kladné prožitky získané oceňováním našich schopností, dovedností.
- Chvalme děti za to, co jim jde nejlépe, tak je podpoříme, udržíme jejich zájem o činnost, chvalme konkrétně, za prožitky.
- **V MŠ** vedeme děti k prožívání, k vnímání přes smysly, chválíme za prožitky, oceňujeme dovednosti, schopnosti konkrétně, učíme dítě přijmout i neúspěch.

4. Vztahy

- Člověk potřebuje někam, k někomu patřit, fyzicky i vztahově. Zařazuje se do určitého společenství. Dítě se učí komunikovat mimikou, gesty, celým tělem, verbálně.
- **V MŠ** je učitelka pro dítě vzorem, má jasnou mimiku, zřetelná gesta, umí pojmenovat své pocity, umí přiznat případnou slabost. Dítě má jistotu, že se na ni může obrátit s jakoukoli otázkou, problémem a dostane se mu podpory, opory.

Základní sociální potřeby

Člověk je sociální bytost – žije ve skupinách, spolupracuje s ostatními. V našem životě mají sociální potřeby jako nadstavba na potřeby biologické velký význam.

Pět základních sociálních potřeb se člení do úrovně fyzické, psychické a metapsychické.

1. MÍSTO

- Nejdůležitější potřeba, je vyjádřena na třech úrovních
  - o Fyzická
    - před narozením v děloze, později prostor, který dítě má. Doma se jedná o tři místa (postel, místo u jídelního stolu, hrací kout).

- **V MŠ:** každé dítě má od začátku až do ukončení docházky do MŠ svoji třídu a místo označené značkou (skříňka a botník v šatně, místo pro ručník, hřeben, židlička ve třídě, lůžko a lůžkoviny)

o Psychická

- vazba na matku
- **V MŠ:** vztah k učitelce, ve třídě jsou stabilně dvě učitelky

o Metapsychická

- Dítě žije v určitém společenství, sociokulturním vzorci, to vše na dítě působí. Dítě potřebuje patřit k někomu, do rodiny, do školky, k národu.
- **V MŠ:** dítě je po celou dobu docházky v jedné kmenové třídě, pravidla MŠ – školní řád, vnitřní řád; výzdoba prostor MŠ dětskými pracemi.

2. LIMIT

- Druhá nejdůležitější potřeba – každý hledá limit, základem limitu je řád
- Hranice je přirozená potřeba, vím odkud kam je bezpečno a odkud kam je nebezpečno.
- Dítě potřebuje mít jasně formulované hranice, limity. Pokud je nemá, hledá tak dlouho, až na ně narazí.
- Rodiče by měli dětem nastavovat limity a dodržovat je.
- **V MŠ** jsou učitelky pro dítě čitelné, vyjadřují, co cítí, jejich emoce a jejich reakce na emoce jsou v souladu.

3. BEZPEČÍ

- Bezpečí chápe každý jinak, podle vlastních zkušeností. Je to prostředí, ve kterém jsme zvyklí se pohybovat.
- Doma by mělo dítě mít své rituály – vstávací, usínací, u jídla; pravidla, kterými se všichni řídí.
- **V MŠ:** učitelky poskytují dítěti pevné a pružné hranice, ve kterých se dítě orientuje, učitelky mají mezi sebou na třídě dohodnutá pravidla, která pomáhají spolupráci.
- Pravidla soužití dětí tvoříme s dětmi, opakujeme v průběhu roku, využíváme situační učení, aktualizujeme dle potřeby (řešení konfliktů).

4. PODPORA, OPORTA

- Podpora = fyzicky tj. dotek. Hlazení používá rodina.
- opora = pochvala. Chválíme konkrétně.
- Pomocí doteků se učíme uvědomovat si svoje tělo = bezpečí.

5. PODNĚT, PÉČE, VÝŽIVA

- Dítě potřebuje odpovídající množství podnětů. Nemělo by vše co si přeje dostat hned, aby zažilo pocit těšení se.

- Péče, výživa: člověk je živen nejen jídlem, ale i informacemi, odpovídáme dítěti, neodbudeme ho, nelžeme.
- V MŠ: když dítě potřebuje potvrdit názor – potvrdíme ho – jsem tu, poslouchám tě, otázky dítěte rozvíjíme, ptáme se dál, nepoučujeme a nezastavujeme dítě v dotazech, dítě se učí nebát se zeptat a přitom se nebát myslet. = rozvíjení pozitivního vztahu ke světu.

Cílem je, aby dítě mělo touhu objevovat svět, získalo dovednosti tvořit a schopnost přemýšlet o poznaném.

Za podstatný považujeme pravidelný pobyt dětí venku. Na zahradě a v přílehlé Stromovce mají děti prostor k volné hře.

Děti jsou ve věkově smíšených třídách, což jim poskytuje mnoho sociálních příležitostí.

Naše mateřská škola není zaměřena na výkon. Děti jsou podporovány, aby co nejvíce tvořily a vyráběly jak samostatně, tak i společně. Důležitý je prožitek, a ne výsledek činnosti.

ZÁVĚREM

Každé dítě se jeví jinak. Neměli bychom je porovnávat, měli bychom je brát takové, jaké jsou a povzbuzovat v nich jenom to krásné. Děti vnímají všechno jako dospělí, v umění, mají smysl pro detail. Citové chápání je u dětí mnohem rozvinutější než u dospělých.

Dítě vědomě učíme lásce a pěstujeme v něm ušlechtilé city k lidem, zvířatům, přírodě..

Každý den sbírá tisíce dojmů, slov, poznatků, které tvoří bohatství jeho života. Od malička jej stavíme do role schopného a šikovného člověka, třebaže se mu všechno nezdaří. Každé dítě je jedinečnou osobností, skrývá v sobě obrovský talent a tvořivé schopnosti.

Hra je pro dítě prací a moc důležitou prací. Pokud potřebujeme, aby hru přerušilo, požádáme ho o to a vysvětlíme svůj požadavek „proč“.

Pokaždé, když se dítě s něčím svěří, musí vědět, že mu bude odpuštěno.

PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola Juárezova se nachází v klidné vilové zástavbě nedaleko Stromovky. Původně dvoutrídni mateřská škola byla v roce 2001 nadstavbou rozšířena na čtyřtrídni. Škola má vlastní zahradu. Při plánování revitalizace zahrady bylo zjištěno, že část pozemku patří soukromému majiteli,

zatím zůstává v užívání školy. Revitalizace zahrady byla dokončena roku 2016. Zahrada má členitý terén, který je možné využívat k pohybovým aktivitám dětí v průběhu celého roku. Nachází se na ní zahradní domek, využívaný k uskladnění zahradnického náčiní a hraček, tři pískoviště, dva domečky na hraní, skluzavka, kameniště a ohniště obklopené ozvučnými lavičkami. Jsou zde vzrostlé ovocné a okrasné stromy a keře.

V přízemí budovy se nachází ředitelna, šatny pro tři třídy, kuchyň a místnosti pro provozní zaměstnance. Byt, který má v užívání zaměstnanec školy.

V prvním patře se nachází výdejna jídla, sborovna/šatna pro pedagogický personál, sklad prádla, toaleta, třída Rybiček a Slůňat.

V podkroví se nachází výdejna jídla, sklad pomůcek a výtvarných materiálů, toaleta, třída Berušek a Kořat. U třídy Kořat je umístěna šatna.

Každá třída má svou koupelnu a toalety pro děti. Koupelny ve třídě Slůňat a Berušek jsou vybaveny sprchovým koutem. Třídy jsou ve tvaru písmene L, v přední části se nachází stolky pro děti a učitelky, skříňky a výtvarné vozíky. V zadní části je herna vybavená kobercem a hračkami. Tento prostor se využívá k řízené činnosti učitelkou, spontánním hrám dětí, cvičení a odpočinku. Třídy jsou vybaveny převážně hračkami z přírodních materiálů. V každé třídě je klavír a nadstandardní vybavení hudebními nástroji.

Budova školy je v horším technickém stavu, kotel a rozvod tepla po budově potřebují rekonstrukci. Stejně tak elektrické vedení v přízemí budovy je potřeba obnovit. V podkroví došlo k uvolnění a prověšení stropu, byla provedena úprava.

Životospráva

Strava je připravována kvalifikovaným personálem školní jídelny dle platných norem a předpisů.

Pokud je dítě přítomno v mateřské škole, musí se vždy stravovat – tzn., zákonný zástupce musí hradit stravné. Pokud není dítě omluveno, zákonný zástupce hradí stravné, jelikož je pro dítě strava připravována (*pozn. – výdej surovin ze skladu potravin se řídí dle předpokládaného stavu dětí.*)

Děti jsou vedeny k tomu, aby dokázaly rozhodnout o velikosti porce svého jídla, případně i jídlo odmítnout.

Pitný režim je v každé třídě zajišťován tím, že na servírovacím stolku je umístěna pitná voda (filtrovaná). Děti zde mají své vlastní (přinesené z domova, označené jménem či značkou) umělohmotné hrnečky nebo kelímky. Děti se obsluhují samy, příp. žádají o pomoc učitelku. Hrnečky, kelímky jsou denně umývány kuchařkami.

Všechna jídla jsou připravována z filtrované vody, vodní filtr je umístěn v kuchyni.

Při pobytu na zahradě je též připravena voda a děti si z barelu (várnice určené výhradně pro tyto účely) samy napouštějí vodu. V tomto případě jsou k dispozici umělohmotné kelímky v zakryté nádobě, použité děti odkládají do další nádoby.

Dětem jsou podávána 3 jídla denně:

- dopolední svačina 9:00 hod
- oběd 12:00 hod
- odpolední svačina 15:00 hod

Psychosociální podmínky

Základní psychosociální podmínky, které jsou v mateřské škole naplňovány:

- vzájemný pocit důvěry a spolupráce s dětmi
- postupná adaptace dětí na prostředí
- všechny děti mají rovnocenné postavení
- učitelky a děti respektují potřeby druhých
- učitelky prosociálně usměřují vztahy ve třídě
- dodržování nastavených rituálů a slavností v průběhu roku
- pravidelné supervize psychologa
- MISPP – aktivizační cvičení.
-

Organizační zajištění

Provoz školy: 7:00 – 17:00 hodin

Mateřská škola je otevřena:

7:00 – 8:30 = příchod dětí

12:30 – 13:00 = odchod dětí po obědě

15:00 – 17:00 = odchod dětí

Řízení mateřské školy

Mateřskou školu řídí ředitelka školy, spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy, s SPC, s Pedagogicko - psychologickou poradnou, se základními školami.

Ředitelka školy vymezuje kompetence všem zaměstnancům.

Ředitelku školy v případě její nepřítomnosti zastupuje zástupkyně ředitelky.

Ředitelka školy podporuje týmovou spolupráci, hodnotí práci zaměstnanců, ve spolupráci s ostatními pedagogy tvoří školní vzdělávací program.

Personální zajištění

Pedagogický tým tvoří ředitelka, zástupkyně ředitelky, učitelky, a asistent pedagoga. Správními zaměstnanci školy jsou vedoucí školní jídelny, kuchařky, školnice a uklízečky. Škola usiluje o budování dobrého pracovního týmu s pozitivními lidskými kvalitami.

Spolupráce s rodiči

Možnost konzultací s ředitelkou školy a učitelkami kdykoliv po předchozí domluvě. Individuální pohovory s rodiči nově příchozích dětí – uskutečňují se na počátku docházky dítěte.

CÍL:

1. poznat z jakého zázemí dítě do MŠ přichází
2. vysvětlení pravidel, způsobů práce s dětmi v MŠ = usnadnění změny

Jednou ročně se koná schůzka pro rodiče nově přijatých dětí a jsou nabízeny třídní schůzky - zpravidla v pololetí

Při MŠ pracuje SRPŠ. Ve spolupráci se SRPŠ je počátkem každého školního roku pořádána velká plenární schůze SRPŠ, kde se projednává spolupráce MŠ se zákonnými zástupci dětí. Takto je rodičům nabídnuta možnost podílet se na tvorbě vzdělávacího programu.

Pro rodiče a děti jsou pořádány společné akce, při nichž jsou rodiče vyzýváni k aktivní spolupráci – podzimní slavnost, Vánoce, masopust, vítání jara, oslava MDD, zahradní slavnost – rozloučení s předškoláky. Program je založen na společném prožitku rodičů s dítětem. Aktuálně mohou být zařazeny tvořivé dílny se speciálním programem – vede učitelka či někdo z rodičů. Rodiče si mohou půjčovat odbornou literaturu z knihovny MŠ. Tvořivé příspěvky ze strany rodičů jsou vítány.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola respektuje potřeby dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a snaží se maximálně vyhovět jejich potřebám i možnostem a zajistit jim optimální podmínky k rozvoji jejich samostatnosti. Dále

škola využívá speciální pomůcky, metody a prostředky. Konzultuje problémy s odborníky, podporuje odborné vzdělávání učitelů. Škola věnuje pozornost mimořádně nadaným dětem. V předškolním věku nejde v žádném případě o akceleraci jejich vývoje, ale o dostatečnou nabídku dalších aktivit dle specifických zájmů a schopností těchto dětí. Škola klade důraz na sociální oblast rozvoje a oblast návyků a sebeobsluhy, v kterých mívají mimořádně nadané děti problém. Nejdůležitější je zajistit těmto dětem oboustrannou vzájemnou akceptaci v kolektivu třídy.

Vzdělávání dětí nadaných

Pozorujeme a podporujeme rozvoj každého dítěte.

Počátkem každého školního roku učitelky vyhodnotí, je-li ve skupině dětí dítě NADANÉ. Při projevech mimořádného nadání v jedné či více oblastech, je zákonnému zástupci doporučena návštěva školského poradenského zařízení za účelem identifikace mimořádného nadání. Mateřská škola zajistí realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání

Vzdělávání dětí 2-3 letých

V současné době není MŠ Juárezova připravena na přijímání 2-3 letých dětí

- Nemáme k dispozici specifické hračky a pomůcky
- Nemáme přizpůsobený nábytek
- Nemáme zázemí pro zajištění hygieny této věkové skupiny
- Prostory šaten jsou zcela nedostačující pro umístění náhradního oblečení a hygienických potřeb.

Vnitřní režim školy

Rytmus týdne:

Pondělí – komunitní kruh

Úterý – předškoláci mají ve dvou skupinách řízenou činnost

Pátek – hrací den a masáže

Rytmus dne = denní režim /variabilní/

OD	DO	ČINNOSTI
7:00	8:45	hry dle vlastního výběru, individuální práce s dětmi
8:45	9:00	ranní kruh, TV chvilka
9:00	9:20	hygiena, dopolední svačina
9:20	10:00	skupinová práce s dětmi, řízené činnosti
9:45	10:00	práce s předškoláky
10:00	12:00	pobyt venku
12:00	13:00	hygiena, oběd, příprava k odpočinku
12:30	13:00	odchod dětí po obědě
12:45	13:15	ukládání k odpočinku, poslech ČTENÉ pohádky, hudby, ukolébavky
13:15	14:30	odpolední klid
14:30	15:00	hygiena, svačina
15:00	17:00	hry dle vlastního výběru, zájmová činnost, indiv. práce s dětmi, odchod domů

Odpočinek dětí

Mateřská škola bohužel nedisponuje oddělenými prostory, ani nemá dostatek pedagogického personálu k zajištění jiné aktivity než odpočinku.

Probíhá uspávací rituál a poté děti odpočívají na lehátku. Děti, které neusnou, mohou vstávat dříve-nejdříve předškoláci a později i mladší děti. Pouze za předpokladu, že nenaruší spánek ostatních.

Doplňkové aktivity

Výchovně vzdělávací program je doplněn

- návštěvami divadel a koncertů mimo mateřskou školu
- návštěvami NG
- výlety
- divadelními představeními a koncerty v mateřské škole
- společnými oslavami Vánoc, masopustu, vítání jara
- oslavou MDD
- zahradními slavnostmi – podzimní a rozloučením s předškoláky
- zájmovými činnostmi (flétna, pěvecký sbor)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Názvy integrovaných bloků

1. Tralalala pro radost je tu všude místa dost
2. Pod naším okýnkem rostou tam dvě růže, pod naším okýnkem roste tam štěp
3. Bude zima, bude mráz, kam se, ptáčku, kam schováš?
4. Vrby se nám zelenají
5. Louka voní, den je svěží, každou nožkou hříbě běží

V každém integrovaném bloku se prolíná **5 vzdělávacích oblastí**:

- biologická DÍTĚ A JEHO TĚLO
- psychologická DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA
- interpersonální DÍTĚ A TEN DRUHÝ
- sociálně-kulturní DÍTĚ A SPOLEČNOST
- enviromentální DÍTĚ A SVĚT

Plánování vzdělávacího procesu

Třídní vzdělávací program předškolního vzdělávání (TVP PV) plně respektuje školní vzdělávací plán předškolního vzdělávání (ŠVP PV) a tvoří ho učitelky v jednotlivých třídách.

TVP může mít stabilnější rámec, který je každoročně doplňován o vstupní diagnostiku skupiny nebo flexibilní rámec tzn., že pro každý školní rok je nově vytvořený a v průběhu může být měněn či doplňován.

Vstupní diagnostika skupiny je součástí každého TVP PV.

Vstupní diagnostika skupiny

Vstupní diagnostika skupiny se provádí v prvních měsících nového školního roku a obsahuje tyto body: počet dětí ve skupině, rozdělení dětí do třech věkových skupin, průběh adaptace nově přichozích, pohled na skupinu, charakterové vlastnosti, vedoucí role, tvořivost, pospolitost skupiny, prosociální chování, samostatnost a respektování pravidel.

Týdenní plány

Z TVP PV vycházejí **týdenní plány**, příp. projekty – záleží na dohodě učitelek ve třídě. Forma je plně v kompetenci učitelek na třídě, ale musí však obsahovat: o jakou tématickou část se jedná (témata vycházejí ze ŠVP PV a TVP PV), datum, pedagogický záměr, plánované řízené činnosti a případně návrh nabídky nepřímo řízených činností. Může být taková forma, která učitelce vyhovuje, je jí srozumitelná a pro ni funkční.

Reflexe

Po uplynulém dnu přikládáme reflexi dne, která může být tvořena společně s dětmi. Reflexe je určena i rodičům, tudíž je v aktuálním čase vyvěšena na místě, které je rodičům denně přístupné. Na konci týdne učitelka může písemně doplnit o závěry, které jsou důležité pro její další práci. Každé téma TVP bude stručně zhodnoceno. Forma je písemná ve formě hodnotícího listu k TVP PV = evaluace.

Denní program

Vždy obsahuje „elementární muzicírování“ – spojení hudby, slova a pohybu. Sjednocující silou je **RYTMUS**. Jedná se o využívání říkadla lidových i umělých, o rytmičtější slova a sousloví, o písně lidové i umělé spojené s pohybem. Hudba není cílem, hudba je prostředek pro poznávání světa.

Ranní rituál = ranní pozdrav může být u každé učitelky jiný, ale patří do každého dne.

Ranní pozdrav akceptuje spojení hudby, slova a pohybu.

Při **TV chvilce** využíváme co nejčastěji říkadla, písně, vedeme děti ke vnímání rytmu. Pohyby jsou koordinované, pohybové dovednosti dětí se tímto zcela přirozeně kultivují.

Usínací rituál – před odpočinkem

Od pradávna jsou tajemství života stejná a jsou uchována v národních pohádkách. Proto dětem ze začátku čteme klasické pohádky, které jsou obrazem života našich předků, jsou v nich zobrazeny základní životní situace, ale také jde o vědomí společné kultury. V neposlední řadě jsou dokladem zvukomalebnosti a bohatosti rodné řeči.

S dětmi také hrajeme jednoduchou slovní nebo pohybovou hru. Po pohádce zpíváme ukolébavku, která by měla být osobního charakteru – tzn., že zpíváme každému dítěti zvlášť. Denně opakujeme

pravidla pro odpočinek. Po 20 – 30 minutách klidu se učitelka každého neusnuvšího dítěte zeptá, chtěli dřív vstávat. Zachovává odstupy mezi věkovými skupinami. Dítě v klidu vstane a jde do herny, kde se věnuje klidovým aktivitám tak, aby nerušil odpočívající.

Vstávací rituál – pokud ještě děti spí – učitelka provede jednoduchý vstávací rituál. Může to být buzení písničkou, hrou na klavír, metalofon, triangel. Forma by ale měla být stálá a opakující se delší čas v řádu několika týdnů.

Řízená činnost je tvůrčího charakteru, na konci každého týdne, bloku by měla přinést hmatatelný výsledek. Elementární muzicírování je tedy doplňováno tvůrčími aktivitami výtvarnými, dramatickými, slovesnými, pohybovými.

Páteční program

V pátek probíhá „hrací den“, kdy si děti hrají až do 9:30 (9:45) s přestávkou na svačinu a před odchodem na pobyt venku zařazujeme masáže MISP.

V MŠ jsou instruktorky, které dle mezinárodních pravidel mohou učit aktivizační doteky. V našich podmínkách užíváme termín „masáže dětí“.

Učitelka se dětí nedotýká, tedy nemasíruje! Může ukazovat na jiné dospělé osobě, případně na velké panence, plyšákově. Dítě nemasíruje učitelku!

Předškolní příprava

Jedna učitelka metodicky vede předškolní přípravu v celé MŠ. Homogenní skupina předškoláků může mít až 24 dětí a pracují vždy v jedné třídě na daném patře. Mladší děti odchází s další učitelkou ven nebo pracují v jiné třídě. Skupina pracuje společně 1x týdně od 9:15 až do 12 hodin (pobyt venku od 10:15 hod.). Učitelky se střídají ve vedení skupiny. Předškoláci se účastní plánovaných vzdělávacích aktivit i mimo MŠ. Jsou to:

- koncerty
- návštěvy NG
- divadelní představení
- návštěva hvězdárny
- výlet do Toulcova dvora.

Jednou ročně jdou předškoláci navštívit jednu ze základních škol v blízkém okolí – pokud ZŠ návštěvu umožní. Návštěva má za cíl nahlédnout do běžné výuky. Zástupkyně ředitelky a učitelka, která metodicky vede předškolní přípravu, dbají, aby nabídka dalších aktivit mimo MŠ nebyla zátěží jak pro děti, tak pro organizaci provozu MŠ.

Tralalala pro radost, všude je tu místa dost

HLAVNÍ SMYSL (cíl, záměr)

- děti se seznamují s prostředím mateřské školy - nejprve třídy, potom s celou budovou
- děti se orientují v prostoru a dokážou pojmenovat prostorové vztahy
- děti se seznamují s osobami v mateřské škole - ve třídě s kamarády, učitelkami, ale i se všemi dospělými, kteří v MŠ pracují
- dítě ví, jak se jmenuje - jméno i příjmení
- dítě ví, kdo patří do jeho rodiny a co je to domov
- dítě si uvědomuje sebe samého, své tělo a začíná si budovat svoji roli i mimo rodinu

OBSAH (okruhy činností)

1. Dítě a jeho tělo

Lokomoční činnosti – chůze, běh, lezení, poskoky dle říkadel, písni

Nelokomoční činnosti – hra na tělo s užitím slov, sousloví, říkadel, písni

Hudební hry – pohybové ECHO zaměřené na tělo

Hudebně pohybové hry

Sebeobslužné činnosti

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Hry se slovy – se jménem

Říkadla, sousloví vztahující se k tělu, vlastní osobě, k rodině

Poslech klasických pohádek čtených či vyprávěných

Písňe se vztahem k osobě dítěte, k rodině (Mámo, táto, v komoře je myš; Chodím, tančím po zemi...)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Přímé pozorování, prohlídka MŠ, zahrady MŠ

Cvičení na rozvoj zrakové, sluchové, pohybové paměti – říkadla, písňe spojené s hrou na tělo, pohybem v prostoru

Činnosti procvičující orientaci v prostoru

Činnosti na seznámení s číslicemi, jednoduchými geometrické tvary

Sebepojetí, city, vůle

Estetické tvůrčí aktivity – hudební, výtvarné

<p>Hry na téma RODINA</p> <p>Záměrné pozorování, čím se my, lidé, mezi sebou lišíme</p> <p>Činnosti vyvolávající veselí, pohodu</p>
<p>3. Dítě a ten druhý</p> <p>Běžná komunikace verbální i neverbální – pozdrav při příchodu a odchodu ze třídy MŠ = přivítání, rozloučení, pozdrav přichozích osob = p. kuchařky, školnice...</p> <p>Komunitní a diskusní kruh</p> <p>Vytváření pravidel soužití ve třídě</p> <p>Námětové hry na rodinu</p> <p>Společné tance, hudebně pohybové hry</p> <p>Činnosti zaměřené na poznávání prostředí, v němž dítě žije</p>
<p>4. Dítě a společnost</p> <p>Pozitivní vzory vztahů a chování – zaměstnanců MŠ</p> <p>Seznamovací hry – se jmény</p> <p>Spoluvytváření pravidel soužití ve třídě</p> <p>Tvůrčí činnosti výtvarné, hudební, pohybové</p> <p>Poslech klasických pohádek</p> <p>Hry s rozlišováním společenských rolí – RODIČ x DÍTĚ, herní role – zvířata</p> <p>Praktické činnosti + manipulace s pomůckami, nástroji (smetáček, lopatky, nůžky, štětce, barvy, lepidlo...)</p>
<p>5. Dítě a svět</p> <p>Pozorování okolí MŠ</p> <p>Sledování změn v přírodě</p>

VÝSTUPY

<p>1. Dítě a jeho tělo</p> <p>Děti chodí, lezou, poskakují, běhají za učitelkou, určeným směrem, k cíli...</p> <p>Děti dokážou tleskat, pleskat, dupat = hra na tělo – dítě napodobí pohyb dle vzoru učitelky, snaží se o sladění pohybů s rytmem</p> <p>Děti si vytváří základní sebeobslužné návyky, uplatňují hygienické a společenské návyky</p> <p>Děti se snaží udržovat pořádek v hračkách</p> <p>Děti umí pojmenovat části lidského těla</p>
<p>2. Dítě a jeho psychika</p>

Jazyk a řeč

Děti pojmenovávají většinu toho, s čím se setkávají v MŠ

Děti se učí naslouchat druhým, domlouvat se slovy, gesty

Děti umí z paměti krátké texty, písně

Děti poznávají některá písmena, číslice – ve svém jméně, číslici ve vztahu k jejich věku

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Děti se orientují v prostorách MŠ i na zahradě, pojmenovávají to, čím jsou obklopeny

Děti se orientují v elementárním počtu, poznají některé číslice

Děti chápou prostorové pojmy – nahoře, dole, vedle, před, za, na, pod

Sebepojetí, city, vůle

Dítě se dokáže na určitou dobu odloučit od svých blízkých

Děti vyjadřují svůj souhlas a nesouhlas

Děti si uvědomují příjemné a nepříjemné citové prožitky

3. Dítě ten druhý

Dítě navazuje kontakt s dospělými v MŠ, s ostatními dětmi

Dítě si uvědomuje svá práva a učí se přiznávat práva druhým

Dítě uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva a učí se řešit konflikty dohodou, dítě se učí dodržovat pravidla vzájemného soužití

4. Dítě a společnost

Pozdrav při příchodu a odchodu ze třídy – jak dospělých, tak dětí

Prosba, poděkování

Adaptace na pobyt v MŠ

Šetrné zacházení s hračkami a ostatními předměty, které dítě obklopují

Tvůrčí činnosti výtvarné, hudební a pohybové

5. Dítě a svět

Děti se bezpečně orientují jak v budově MŠ, tak i na zahradě MŠ.

Děti pomáhají pečovat o prostředí, v němž se pohybují – vědí kam odkládat odpadky (třídí odpad), učí se udržovat pořádek a čistotu.

Pod naším okýnkem rostou tam dvě růže, pod naším okýnkem roste tam štěp...

HLAVNÍ SMYSL (cíl, záměr)

- děti se orientují v čase - jak začíná a končí den, noc, nalézají souvislosti s týdnem, měsícem, ročním obdobím
- děti rozlišují minulost, přítomnost, budoucnost, dokážou reprodukovat svoje vzpomínky
- děti rozlišují co je vážně a co je žertem
- děti pozorují a pojmenovávají vše, co je kolem nich, v tomto čase zvláště přírodní úkazy - stromy, keře, rostliny
- děti se orientují i v početních představách, umí rozlišovat množství

OBSAH (okruhy činností)

1. Dítě a jeho tělo

Říkadla, písně spojené s hrou na tělo, pohybem

Chůze k určenému cíli v prostorách budovy školy, na zahradě, ve Stromovce...

Lezení pod překážkami, přes překážky – především v přírodě

Zdravotní cviky ve spojení s říkadly, písněmi

Smyslové hry

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Sluchové, rytmické hry – činnosti s říkadly, slovy, souslovími, písněmi

Skupinová konverzace – komunitní a diskusní kruh

Vyjadřování emocí ve hrách – využití říkadel, písní

Grafické napodobování čísel, tvarů

Vyprávění zážitků – co se událo ráno, v poledne, večera

Vyprávění pohádek (slyšených doma či v MŠ)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Přímé pozorování stromů, keřů, plodů, rozhovory o výsledcích pozorování

Pojmenování vlastností záměrně pozorovaných objektů – využití smyslového vnímání

Pokusy s přírodninami

Práce s obrazovým materiálem, knihou

Seznámení s pojmy DNES, VČERA, ZÍTRA, DEN, NOC, kalendář

<p>Třídění, počítání přírodnin</p> <p>Sebepojetí, city, vůle</p> <p>Písně, říkadla navozující veselí, radost</p> <p>Tvůrčí aktivity hudební, výtvarné, dramatické, pohybové</p> <p>Hry s projevováním emocí</p> <p>Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama</p>
<p>3. Dítě a ten druhý</p> <p>Hudebně pohybové hry</p> <p>Činnosti zaměřené na porozumění na porozumění pravidlům vzájemného soužití</p> <p>Situace, kde se dítě učí respektovat druhého</p> <p>Poslech příběhů, pohádek</p>
<p>4. Dítě a společnost</p> <p>Poslech pohádek, příběhů</p> <p>Námětové hry</p> <p>Praktické činnosti uvádějící děti do světa lidí (péče o zahradu...)</p>
<p>5. Dítě a svět</p> <p>Vycházky vedené k domovu dětí (bydlí-li v blízkosti MŠ), k určeným cílům v blízkosti MŠ</p> <p>Poučení o vhodném chování na ulici, ve Stromovce</p> <p>PH,NH na dopravu</p> <p>Pracovní činnosti vedené k péči o zahradu</p>

VÝSTUPY

<p>1. Dítě a jeho tělo</p> <p>Děti se orientují v prostoru třídy i celé MŠ</p> <p>Děti překonávají překážky v přírodě</p> <p>Děti se umí pohybovat ve skupině i se skupinou dětí</p> <p>Děti rozlišují chutě, vůně, tvary, barvy (např.podzimních plodů)</p> <p>Děti umí zacházet s barvami, štětci, nůžkami, lepidlem, papírem, dětskými hudebními nástroji</p> <p>Děti uplatňují hygienické návyky – mytí před a po jídle, po užití WC...</p> <p>Dítě se učí odhadnout kolik stravy, tekutin potřebuje – vytváří si povědomí o zdravé výživě</p>
<p>2. Dítě a jeho psychika</p>

Jazyk a řeč

Dítě se učí počkat, až druhý domluví

Dítě komunikuje slovy, gesty, mimikou

Dítě se ptá na slova, kterým nerozumí – při poslechu čteného textu apod.

Dítě sleduje příběh a dokáže alespoň část vyprávět

Dítě chápe slovní vtip, humor

Dítě pozná některé číslice, napsané své jméno

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dítě vědomě užívá smysly

Dítě se zaměřuje na podstatné znaky pozorovaných předmětů, objektů

Dítě se učí postupovat dle instrukcí, pokynů

Dítě dokáže třídit předměty dle určitého pravidla, učí se chápat číselnou řadu 1-6(10)

Sebepojetí, city, vůle

Děti si uvědomují svoji samostatnost

Děti přijímají pozitivní hodnocení a učí se vyrovnávat i s neúspěchy

Děti prožívají radost ze společného díla

Děti se učí ovládat své chování, které nerespektuje partnera

Děti se učí úctě k přírodě, věcem

3. Dítě a ten druhý

Dítě dokáže porozumět běžným náladám

Dítě se učí chápat osobnostní odlišnosti

Dítě se učí obhajovat svůj názor, postoj

Dítě se učí respektovat potřeby druhého

4. Dítě a společnost

Dítě chápe svou roli v rodině, ve skupině

Dítě se dokáže začlenit mezi své vrstevníky ve třídě

Dítě má základní dětskou představu o PRAVIDLECH chování

5. Dítě a svět

Děti si uvědomují nebezpečí a ví jak se mu vyhnout - = chování na ulici

Dítě vnímá, že svět má svůj řád – časové představy dne, ročních období

Děti pomáhají pečovat o životní prostředí

Bude zima, bude mráz, kam se, ptáčku, kam schováš?

HLAVNÍ SMYSL (cíl, záměr)

- děti se orientují v čase i prostřednictvím svátků
- děti prohlubují umění naslouchati, ale i mlčeti
- děti si začínají uvědomovat základní lidské potřeby - tj. péče o vlastní zdraví
- děti jsou schopny pojmenovat a vnímat i potřeby živočichů
- děti mají možnost vylepšovat paměť, vyjadřování, cítění prostřednictvím poezie, písní, které náleží k svátkům vánočním, novoročním i oslavám masopustu
- děti se orientují i v širším společenství, vnímají vlastní sociální roli, ale respektují i postavení ostatních (nejprve v širší rodině)
- děti se připravují na společné oslavy VÁNOC, MASOPUSTU. Tyto oslavy jsou společným prožitkem dětí a rodičů – společné zpívání, tančení

OBSAH (okruhy činností)

1. Dítě a jeho tělo

Chůze, běh, poskoky, lezení k cíli, v prostoru, střídání na pokyn slovní, zvukový zrakový, ve spojení s říkadly, písněmi

Sezónní činnosti na sněhu

Činnosti zaměřené na úpravu prostředí v čase adventu, masopustu

Hudební a hudebně pohybové činnosti

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Hádanky, vokální činnosti

Vyřizování vzkazů

Vyprávění vánočního příběhu – podíl jak učitelky, tak dětí

Recitace, deklamace koled, říkadel vánočních, masopustních

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Pozorování vánoční výzdoby uvnitř i vně MŠ

Lidové tradice naší kultury – zvyky, výzdoba – pojmenování vlastností, znaků, funkcí,

Experimenty se sněhem, vodou

Aktivity podporující tvořivost v dostupných formách

Praktické úkony procvičující orientaci v prostoru, ale i rovině

Hry, činnosti zaměřené ke zlepšení paměti mechanické, obrazné

Sebepojetí, city, vůle

Tvůrčí estetické aktivity

Dramatické činnosti (vánoční příběh...)

Sledování pohádek, příběhů s citovým nábojem

Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností

Činnosti vyžadující rozhodování a sebehodnocení

3. Dítě a ten druhý

Oslavy Vánoc, masopustu – společně s rodiči

„Koledování“ v ostatních třídách

Dramatizace vánočního příběhu či jiných příběhů, kde není jedinec přijat – uvědomování si vztahů mezi lidmi

Hry, činnosti, které vedou k ohleduplnosti, k ochotě rozdělit se, pomoci

Vyprávění, poslech pohádek, příběhů

4. Dítě a společnost

Realizace oslav Vánoc, masopustu, společně s rodiči, s dětmi z dalších tříd

Tvůrčí činnosti výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické, slovesné podněcující tříbení vkusu, estetického vnímání

Tematické hry uvádějící děti do světa lidské práce, profesí

Tradice, zvyky související s adventem, masopustem

Návštěva Národní galerie

Divadelní představení, koncerty

5. Dítě a svět

Pozorování změn v přírodě – jevy, děje, rostliny, živočichové

Pokusy se sněhem

Činnosti zaměřené k péči o životní prostředí

VÝSTUPY

1. Dítě a jeho tělo

Dítě se snaží o správné držení těla při tanci, snaží se pohyby sladit s rytmem, hudbou, zpěvem

Dítě napodobuje pohyby dle vzoru, přizpůsobí se pokynům

Dítě zvládá jemnou motoriku při zacházení s výtvarným materiálem, modelovací hmotou, hudební nástroji

Dítě zvládá sebeobsluhu a jednoduché pracovní úkony

Dítě dokáže rozlišit co zdraví prospívá a co mu škodí

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dítě ovládá tempo řeči, intonaci

Dítě vyjadřuje pocity, nápady

Dítě rozumí slyšenému a zopakuje hlavní myšlenku příběhu

Dítě zvládne jednoduchou dramatickou úlohu

Dítě umí z paměti koledy, říkadla, básně, pokouší se utvořit RÝM

Děti projevují zájem o knihy

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dítě se dokáže záměrně soustředit na činnost

Dítě přemýšlí o smyslu vánočního příběhu jak pro sebe, tak pro druhé

Dítě chápe základní časové pojmy, částečně se orientuje v čase – RANO, POLEDNE, ODPOLEDNE,

DNES, VČERA, ZÍTRA

Děti při řešení problémů předkládají vlastní nápady

Sebepojetí, city, vůle

Dítě vyjadřuje své názory, postoje, rozhoduje o svých činnostech,

Uvědomuje si některé své limity

Dokáže prožít radost společně s druhými (společné oslavy)

Dokáže přijmout zdůvodnění povinnosti

Dokáže vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně

3. Dítě a ten druhý

Dítě komunikuje bez zábran jak s dětmi, tak dospělými, rozumí běžným projevům emocí

Dítě dokáže odmítnout nepříjemné chování, komunikaci, respektuje práva druhých, řeší konflikt dohodou, spolupracuje s druhými, dokáže dodržovat pravidla her, dokáže být ohleduplné

4. Dítě a společnost

Děti se dokážou vyjadřovat prostřednictvím hudebně pohybových činností, doplňují je hrou na tělo a na dětské hudební (rytmické) nástroje

Děti vnímají kulturní a umělecké podněty

Dítě dokáže rozlišit, co je společensky nežádoucí chování, umí se přiměřeně bránit, příp. umí požádat o pomoc dospělého

Dítě dokáže dodržovat herní pravidla

5. Dítě a svět

Děti si všímají změn v nejbližším okolí – jak změn v přírodě, tak změn způsobených lidmi

Děti mají osvojeny elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou důležité pro další učení a životní praxi

Děti zvládají opakující se běžné činnosti v MŠ

Vrby se nám zelenají

HLAVNÍ SMYSL (cíl, záměr)

- děti vnímají rozdílnost ženské a mužské role
- děti pozorují, všímají si přírodních úkazů, nalézají souvislosti s lidským počínáním
- děti mají možnost rozvíjet paměť, vyjadřování, citění prostřednictvím poezie, písni, které oslavují vyhoštění zimy a příchod jara
- děti se připravují na oslavu VYNÁŠENÍ SMRTKY, VÍTÁNÍ JARA. Tyto oslavy jsou společným prožitkem dětí a rodičů – společné zpívání, tančení

OBSAH (okruhy činností)

1. Dítě a jeho tělo

Chůze, běh, poskoky, lezení s říkadly, písňemi, volně v prostoru

Změny poloh a pohybů těla na místě s říkadly, písňemi

Míčové hry

Smyslové a psychomotorické hry (rozvíjející rovnováhu, prostorovou orientaci, hmatové, akustické, optické vnímání)

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Artikulační, sluchové, rytmické hry

Vyprávění zážitků, shlédnutí filmů, pohádek

Deklamace říkadel, přednes básní

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Experimenty s různými materiály, přírodninami, záměrné pozorování objektů, jevů

Námětové hry

Hry podporující tvořivost

Činnosti přibližující dětem přirozené časové posloupnosti dějů, událostí

Sebepojetí, city, vůle

Výroba a vynášení smrtky

Obřadné písňe, říkadla k vítání jara

Cvičení k projevování citů kladných i záporných – např. ve spojitosti s obřadem vynášení smrtky

3. Dítě a druhý

Sociální a interaktivní hry

Tance ve dvojicích, ve skupinách

Aktivity uvědomující si vztahy mezi pohlavími

Hry, situace, kdy se dítě učí respektu k druhému

Činnosti vedoucí k pomoci druhým

Činnosti zaměřené na poznávání širší rodiny (prarodiče, tety, strýcové, bratrance, sestřenice) a jejich života (začlenění zvířat do rodinného společenství)

4. Dítě a společnost

Námětové hry na domácnost, rodinu

Dramatizace denních rodinných situací

Přípravy na vynášení smrtky + realizace – výroba smrtky, házení do Vltavy, obřadné písně, říkadla, tance, jarní hry

Jarní slavnost společně s rodiči = zpívání, tančení

Hry na rozlišení společenských rolí

5. Dítě a svět

Artefiletické činnosti

Sledování rozmanitosti přírody – rostlin, živočichů, počasí

Seznamování s elementárními reáliemi o ČR – např. státní vlajka, hymna

Pěstitelské činnosti

Pozorování, poznávání ekosystémů (louka, řeka, potok, rybník, les)

Pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály

VÝSTUPY

1. Dítě a jeho tělo

Dítě dokáže koordinovat pohyby těla, sladí pohyb s rytmem, hudbou, napodobí jednoduchý pohyb dle vzoru

Dítě rozlišuje zvuky, tóny

Dítě dokáže pojmenovat některé tělesné orgány včetně pohlavních, má povědomí o růstu těla a jeho vývoji

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dítě dokáže popsat situaci skutečnou i na obrázku

Dítě sleduje na ploše očima zleva doprava

Dítě vyjadřuje své myšlenky, nápady, domlouvá se gesty, slovy, odpovídá na otázky a otázky dokáže tvořit

Dítě rozliší hlásku na začátku slova

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dítě využívá svých smyslů při pozorování

Dítě vyjadřuje svou představivost a fantazii při tvořivých činnostech

Dítě umí z paměti krátké texty, písničky

Sebepojetí, city, vůle

Dítě v situacích, které to vyžadují, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas

Dítě si uvědomuje příjemné i nepříjemné prožitky – radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání

Dítě dokáže být citlivé k živým bytostem, přírodě

Dítě se dokáže těšit s příjemných zážitků při setkání s krásami přírody

Dítě dokáže vyjádřit své prožitky slovně výtvarně, hudebně...

3. Dítě a ten druhý

Dítě dodržuje herní pravidla

Dítě chápe přirozenost osobnostních odlišností

Děti navazují a udržují přátelství

Dítě dokáže spolupracovat s ostatními, rozdělit si úkol s jiným dítětem

Dítě se dokáže bránit projevům jiného dítěte, pokud mu nejsou příjemné – řeší nejdříve domluvou, nestačí-li, žádá o pomoc učitelku či jiného dospělého

4. Dítě a společnost

Děti se dokážou chovat dle jim srozumitelných pravidel společenského chování

Dítě dokáže vyjednávat s vrstevníky, domluvit se s nimi

Dítě dokáže projevit úctu k druhým lidem, váží si jejich práce

Dítě vyjadřuje své představy v činnostech artefaktních

5. Dítě a svět

Děti si všímají změn v přírodě, různorodosti, pestrosti

Děti si všímají rozmanitosti světa lidí

Děti si osvojují elementární poznatky o okolním prostředí, které je jim blízké

Děti si uvědomují, že okolní prostředí nemusí být vždy bezpečné a vědí jak se nebezpečí vyhnout, příp. kam se obrátit o pomoc

Louka voní, den je svěží, každou nožkou hříbě běží

HLAVNÍ SMYSL (cíl, záměr)

- děti vnímají prostředí, ve kterém žijí i v širších souvislostech - město, stát, planeta
- děti se učí respektu k odlišnostem ve svém okolí
- děti vnímají a rozlišují přírodu živou a neživou, výrazně uplatňují smyslové vnímání
- děti mají možnost procvičovat paměť vzpomínáním na společně prožité chvíle

OBSAH (okruhy činností)

1. Dítě a tělo

Chůze, běh, poskoky, skoky, lezení v interiéru i v přírodě

Otužování sluncem, vzduchem, vodou

Míčové hry

Turistika – delší procházky

Změny poloh, pohyby těla na místě ve spojení s říkadly, písněmi

Konstruktivní a grafické činnosti

2. Dítě a psychika

Jazyk a řeč

Hry se slovy, hádanky, sluchové hry

Vyprávění dle skutečnosti, dle obrázků, vymyšlení příběhů

Grafické napodobování písmen, číslic

Prohlížení knih, časopisů

Vyprávění toho, co dítě slyšelo či shlédlo

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Experimenty s předměty, materiály

Cvičení na rozvoj postřehu

Hry podporující tvořivost

Činnosti zaměřené k využití čísel a základních matematických pojmů

Činnosti zaměřené na poznávání písmen, číslic, obrazců

Sebepojetí, city, vůle

Výlety do okolí MŠ

Estetické tvůrčí aktivity

Hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti, sebeovládání

Činnosti vyvolávající veselí, pohodu

Činnosti s viditelným cílem a úspěchem, v nichž dítě uspěje

Činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování

3. Dítě a ten druhý

Výtvarné, hudebně pohybové hry

Situace, kde se dítě učí chránit bezpečí své i druhých

Kooperativní činnosti

Aktivity uvědomující si vztahy mezi lidmi

Společná setkání – rozloučení s předškoláky, oslava MDD

Činnosti vedoucí k ohleduplnosti vůči druhým

4. Dítě a společnost

Společné hry, skupinové aktivity

Příprava a realizace slavnosti – rozloučení s předškoláky

Tvůrčí činnosti výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické, slovesné

Aktivity umožňující poznat rozmanitost kultur

5. Dítě a svět

Výlety, vycházky do okolí MŠ

Využívání encyklopedií, obrazového materiálu

Pokusy, objevování, zkoumání – využívání přírodních i umělých materiálů, které děti obklopují

Poznávání přírodních jevů, dějů souvisejících s planetou Země – dětem srozumitelných

Pozorování, poznávání různých ekosystémů (les, rybník, louka, řeka...)

VÝSTUPY

1. Dítě a jeho tělo

Dítě zvládá základní pohybové dovednosti, orientuje se v prostoru

Dítě dokáže ujít delší trasu

Dítě ovládá koordinaci ruky a oka, umí zacházet s běžnými předměty, s kterými přichází v MŠ do styku – s nůž-kami, štětci, barvami, papírem, lepidlem, tužkou, modelínou, dětskými hudebními nástroji

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dítě správně vyslovuje, dokáže pojmenovat vše, čím je v MŠ obklopeno

Dítě umí naslouchat, mlčet, i smysluplně hovořit

Dítě umí klást otázky

Dítě dokáže popsat situaci, objekt, předmět

Dítě dokáže rozlišit hlásku na začátku a konci slova

Dítě užívá synonyma, homonyma, antonyma

Dítě rozlišuje některé obrazové symboly (piktogramy, dopravní, orientační značky)

Sebepojetí, city, vůle

Dítě má chuť dovídat se nové věci, učit se

Dítě umí počítat do 10. poznává číslice

Dítě chápe prostorové pojmy VPRAVO, VLEVO, NAHOŘE, DOLE, VEDLE, MEZI, NA, POD, ZA, U, V...

Dítě chápe časové pojmy TEĎ, DNES, VČERA, ZÍTRA, RÁNO, VEČER, DOPOLEDNE, POLEDNE, ODPO-LEDNE, roční období – částečně se v čase orientuje

Dítě dokáže řešit problémy věku přiměřené

Sebepojetí, city, vůle

Dítě dokáže prožít radost ze zvládnutého úkolu

Dítě se učí přijímat neúspěchy

Dítě se učí odložit splnění osobních přání

Dítě dokáže zorganizovat hru

Dítě dokončuje činnosti

3. Dítě a ten druhý

Dítě dokáže udržet dětské přátelství a spolupracovat s druhými

Dítě má úctu k sobě samému i k ostatním lidem

Dítě chápe práva svoje i druhých

Dítě dokáže požádat o pomoc v nezvladatelné situaci

4. Dítě a společnost

Dítě dokáže tvořit s různých materiálů

Dítě vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných technik

Dítě má dovednosti získané výtvarnými, pohybovými, hudebními, hudebně pohybovými aktivitami

Dítě má osvojeny základy společenského chování

Dítě se dokáže přizpůsobit společnému programu

Dítě má smysl pro spravedlnost

5. Dítě a svět

Dítě si všímá změn ve svém okolí

Má povědomí o planetě Zemi, o existenci různých zemí, národů, kultur, vesmíru

Evaluace

Škola má vypracován evaluační plán formulující přesná pravidla pro vnitřní evaluaci.

Evaluační plán stanovuje cíle, časový rámec, odpovědné osoby, kritéria, škály, prostředky a formy.

Evaluační plán na mateřské školy je rozdělen do čtyřech oblastí:

- Hodnocení ŠVP PV
- Hodnocení podmínek
- Hodnocení pedagogická práce
- Hodnocení vzdělávacího procesu – individuální hodnocení dítěte

Zdroje

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Mateřské školy Juárezova, 2018

Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy, 2015, VÚP, Tauris

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, 2021

Přednášky PhDr. Jana Svobody

Školení pro instruktory MISP, 2022

Úvod do Pessó Boyden Systém Psychomotor, Albert Pessó, Diane Boyden-Pessó, Petra Vrbovská, 2009

Informatorium školy mateřské, Jan Amos Komenský, 1972

Česká Orffova škola I., Ilja Hurník – Petr Eben a kolektiv, 1969

Nové informatorium (školy mateřské), Jurkovič Pavel a Václav Korbel, Brno: Moravské hudební vydavatelství, 1992.